

Antonio Gaudí

Sagrada familia

Každý, kdo dnes prochází Barcelonou, se může na mnoha místech setkat s dílem Antonia Gaudího, lákající do Španělska přátelé umění z celého světa. Barcelona nabízí příjemné středomořské klima, obdivuhodnou architekturu, na kterou návštěvník narazí téměř na každém kroku a především skvělou atmosféru. Slavný stavitel realizoval skoro veškerou svou tvorbu v hlavním katalánském městě a to domy pro zámožné měšťany, velký Guellův park, sloužící jak pro obytné domy, tak pro tržiště, vodní nádrž, kostel či prostor pro sportovní a kulturní aktivity.

Největším přínosem Gaudího tvorby je bezesporu chrám Sagrada Familia, zasvěcený Svaté rodině, nacházející se na východním pobřeží Španělska v Barceloně, umělecké dílo, o kterém jsem se rozhodla napsat.

Historie chrámu Sagrada Familia začala v roce 1881, byly zakoupeny pozemky v barcelonské čtvrti Eixample a již na jaře roku 1882 byl položen základní kámen. Stavbou byl pověřen Francesco de Paul Villar, jehož spory se zakladateli byly natolik závažné, že stavbu opustil. Po té se stavby ujal Gaudí a stal se hlavním architektem a stavbyvedoucím chrámu. Zdroj inspirace Gaudí hledal v křesťanské víře, jedním z nejpromyšlenějších znaků je 18 věží, které reprezentují 12 apoštolů, čtyři evangelisty, Pannu Marii a ta nejvyšší Ježíše Krista. Vedle církevního kontextu byla pro architekta důležitým zdrojem inspirace také příroda. Gaudí nenáviděl jednobarevnost, považoval ji za nepřirozenou. Jelikož příroda nám nikde neukazuje nic jednobarevného či stejnobarevného, Gaudí se rozhodl následovat matku přírodu a začal všechny prvky architektury upravovat zcela, nebo alespoň částečně barevně. Například pokud jde o nosnost, byl jeho vzorem blahovičník. Proto není divu, že sloupová konstrukce v hlavní lodi kostela působí jako kamenný les. Nejen to má své praktické výhody. Chrám je stavěn z nejjednodušších materiálů, cihel, kterým Gaudí dával vždy přednost. Gaudí zastával názor, že kostel je reprezentativní budovou národa a snažil se provést zde prostorovou a figurativní syntézu symbolického světa představ. To byl důvod, proč vytvářel stavební prvky s heraldickými znaky a znázornil zde patrony a muže své doby, jako biblické postavy, které sem byly začleněny ve formě plastického příběhu, stejně jako motivy katalánské flory a fauny.

Roku 1906 kostel ještě zdaleka nebyl dokončený, byla rozestavěná jen jedna ze tří hlavních fasád. Příkladem pro Gaudího způsob stavění, který se stále měnil a stále znovu se řídil novými poznatky, je tvorba, nebo lépe vývoj věží, těchto charakteristických znaků kostela, ne-li města Barcelony vůbec. Celkový model předpokládal dvanáct věží, po čtyřech u tří hlavních fasád. Začal je jako pravoúhlé, sloužily jako rámování vždy tří portálů, které zdobí tyto fasády. Ukázalo se však, že sloupovité věže by pak vyčnívaly příliš do špičky, to se Gaudímu nezamlouvalo, a proto se rozhodl, že je vytvoří kulaté. Výsledek je fascinující.

Vytvořil věže jako rotační parabolu. Věže jsou zakončeny hlavicemi, které při pohledu z dálky působí jako obrovské biskupské mitry.

Stavba chrámu měla představovat „knihu,“ ve které by mohl pozorovatel „číst.“ A já si myslím, že autor svůj cíl splnil. Gaudí si chrám představoval jako mystické tělo Kristovo, středem je samotný Kristus, uvnitř znázorněný oltářem.

Do své smrti vybudoval Gaudí pouze průčelí Narození, věž sv. Barnabáše a část venkovní zdi apsidy. Po té se stavby ujal Gaudího asistent Domenech Sugranes, který dokončil práci na třech dalších věžích. Jeho smrtí odešel jediný člověk, který znal Gaudího projekty, a tak bylo nejprve nutné najít způsob stavby, co nejvěrněji odpovídající Gaudího představám. Během války, byla velká část chrámu zničena a po té zrekonstruována.

Původní část krypty, vytvořená ještě za života Gaudího, byla v roce 2005 zapsána na seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Práce na chrámových klenbách začala v roce 1995, na bočních o pět let později a celkové zastřešení bylo dokončeno v roce 2008. V březnu roku 2007 se u příležitosti uplynutí 125 let od položení základního kamene konala velká slavnost. V dalším roce byla zahájena stavba věže Panny Marie a v listopadu 2010 byl chrám vysvěcen papežem Benediktem XVI. Stavba celého chrámu má být dokončena v roce 2026, kdy uplyne 100 let od úmrtí Gaudího.

Architektonické dílo Antonia Gaudího je naprosto unikátní, s ničím nesrovnatelné a přesto tak úzce propojené se secesním uměním i s katalánskou kulturou. Ve své práci jsem se snažila přiblížit to nejpodstatnější z tvorby chrámu Sagrada Familia, která mě mimořádně zaujala svou nevšední krásou.